

د افغانستان بانک

د افغانستان د مالي رپوتونو او معاملو د شنې مرکز

د 2023 کال

کلنې رپوټ

زمونږ په اړه

د مالي رپوټونو او معاملو د شننې مرکز یوه ملي مالي استخباراتي اداره ده چې د پیسو وینځلو او له جرمونو څخه د راپیدا شوو عوایدو د مخنیوي قانون پر بنسټ جوړه شوې ده.

د دې مرکز د جوړېدو موخه د قانون پلي کوونکو ادارو، څارونکو ادارو او نړیوالو همکارانو په مرسته د پیسو وینځلو او نورو مالي جرمونو له تمویل څخه د افغانستان د مالي سیستم خوندي ساتنه ده. همدارنګه یاد مرکز هڅه کوي تر څو مالي مالومات راټول، تحلیل، خپاره او د قانوني پلټنې په موخه د قانون پلي کوونکو ادارو او نورو اړونده عدلي اوقضايي ادارو سره شریک کړي.

لید لوری

د نړیوالو غورو لارو چارو په رعایتولو سره په هیواد کې د پیسو وینځلو او نورو مالي جرمونو په وړاندې د مبارزې په مخکېنۍ مرکز بدلیدل

ماموریت

د قانون پلي کوونکو، څارونکو ادارو او نړیوالو مماثلو ادارو په مرسته د پیسو وینځلو او نورو اصلي جرمونو څخه د افغانستان د مالي نظام ساتل

لړلیک

6	د 2023 کال عمده ټکي
7	رېوټ ورکونکي مراجعې
7	د شکمنو معاملو د رېوټونو ترلاسه کول
8	له حد څخه د زیاتو نغدي معاملو د رېوټونو ترلاسه کول
9	نغدي پیسې او بې نومه د معاملي وړ سندونه
10	غیر بانکي مالي سکتورونه
10	• په افغانستان کې د صرافانو او پولي خدمتونو د وړاندې کوونکو شرکتونو کچه
10	• د پولي خدمتونو وړاندې کوونکي شرکتونو د حوالو برېښنایي رېوټ ورکونه
11	• د پیسو تبادله او رېوټ ورکونه
11	د پولي خدمتونو وړاندې کوونکو شرکتونو د شکمنو معاملو برېښنایي رېوټونه
11	د افغانستان بانک له خوا د امریکايي ډالرو لیلان
12	له غیر بانکي مالي مؤسسو څخه له حد څخه د زیاتو نغدي معاملو ترلاسه شوي رېوټونه
12	د حوالې د رېوټ ورکولو د نوې دریځې (پورتال) جوړول
13	مشخص غیر مالي تشبثات او حرفې (DNFBPs)
14	د مالوماتو راټولولو سرچینې
15	تحلیل شوې او په خپل واک خپرې شوې قضیې
17	له قانون پلي کوونکو ادارو څخه د ډاډ ترلاسه کول
18	ملي همکارۍ
20	نړیوالې همکارۍ
20	پلي کېدونکي اقدامات
20	له څارنیزو ادارو سره د قانون رعایتولو اړوند د تحلیل شوو رېوټونو تبادله
21	کنګل شوي حسابونه
21	د مالي رېوټونو او معاملو د شننې مرکز تر نظر لاندې نوملړ (FINTRACA-WHATCH LIST)
22	د پیسو د وینځلو او نورو مالي جرمونو د خطرونو ملي ارزونه
22	د همغږۍ عالي کمېسیون
23	د قانون رعایتولو د همغږۍ کمیټه
23	د ظرفیت لوړونې پروګرامونه

خوښ یم چې د افغانستان د مالي رپوټونو او معاملو د شنې مرکز د 2023 زیږدیز کال کلنی رپوټ له تاسو سره شریکوم چې د پیسو وینځلو او د نورو مالي جرمونو پر وړاندې د مبارزې په برخه کې زیاتې کړنې او لاسته راوړنې رانغاړي. دا مرکز ژمن دی، ترڅو د افغانستان مالي سکتور خوندي او د پیسو وینځلو او ترهګرۍ د تمویل او نورو جرمونو سره خپله مبارزه جاري وساتي. لکه څرنګه چې د ادارو ترمنځ لازمه همغږي او همکاري د دې لامل کیږي، ترڅو د پیسو وینځلو، ترهګرۍ تمویل او نورو مالي جرمونو سره اغېزناکه مبارزه وشي، نو له همدې امله د مالي رپوټونو او معاملو د شنې مرکز تل هڅه کړې، څو له اړوندو ادارو سره اغېزناکې اړیکې او همغږي ولري. د 2023 کال په اوږدو کې دې مرکز د قانون پلي کوونکو ادارو او نورو اړوندو ادارو سره د پیسو وینځلو او نورو مالي جرمونو سره د مبارزې اړوندو موضوعګانو په اړه بېلابېلې غونډې ترسره کړي چې له ډلې یې د همغږۍ د عالي کمېسیون او د قانون رعايتولو د همغږۍ د کمېټې د غونډو یادونه کولای شو.

د 2023 زیږدیز کال په اوږدو کې، د مالي رپوټونو او معاملو د شنې مرکز د مشخصو غیر مالي تشبثاتو او حرفو سکتور ته هم ځانګړې پاملرنه کړې چې په هیواد کې د پیسو وینځلو او نورو مالي جرمونو پر وړاندې یو له زیانمنونکو سکتورونو څخه دی. نو له همدې امله، دې مرکز د افغانستان په ځینو ولایتونو لکه: کابل او بلخ کې هر اړخیزه احصائیوي سروې ترسره کړه، ترڅو د یاد سکتور ارزونه وکړي. د یادولو وړ ده چې یاده سروې به په راتلونکي کال کې د افغانستان په نورو لویو ولایتونو کې هم ترسره شي چې له مونږ سره به د راتلونکو ستراتیژیو په جوړولو او د سکتور په څارنه کې لازمه همکاري وکړي.

سربېره پر دې، د مالي رپوټونو او معاملو د شنې مرکز د پولي خدمتونو وړاندې کوونکو شرکتونو لپاره د آنلاین حوالې د رپوټ ورکولو نوې ځانګړې دریځه جوړه کړې، ترڅو وکولای شي پر خپل وخت او آسانی سره د حوالې رپوټونه دې مرکز ته واستوي او د هېواد په مالي سیستم کې روښتیا رامنځته شي. ددې مرکز موخه د پیسو وینځلو او نورو مالي جرمونو د بهیر، بېلګو، ټایپولوژۍ او د هغو مالي جرمونو چې د هېواد مالي نظام زیانمنوي، په اړه د نویو ټکنالوژیکي لارو چارو موندل او پر وخت او کیفیت لرونکو رپوټونو وړاندې کول دی.

په پای کې غواړم د مالي رپوټونو او معاملو د شنې مرکز له کارکوونکو او له ټولو هغو همکارو ادارو څخه چې د 2023 زیږدیز کال د بریالیتوبونو په ترلاسه کولو کې یې له مونږ سره مرسته کړې، د زړه له تله مننه وکړم. مونږ په ډېرې لېوالتیا سره په 2024 کال کې هم په ملي او نړیواله کچه د خپلو همکارو او سیالو ادارو د ژمنتیا او همکارۍ دوام ته سترګې په لار یو.

رپوت ورکونکي مراجعې

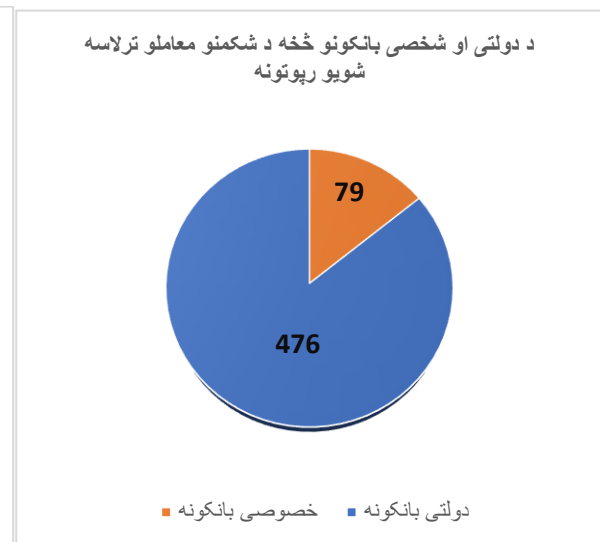
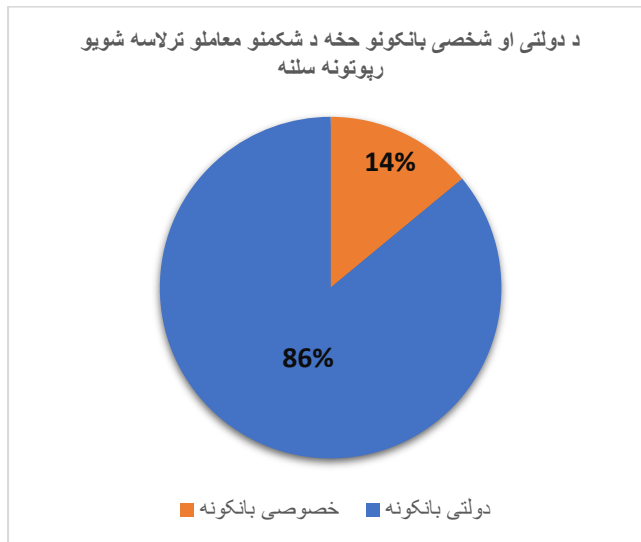
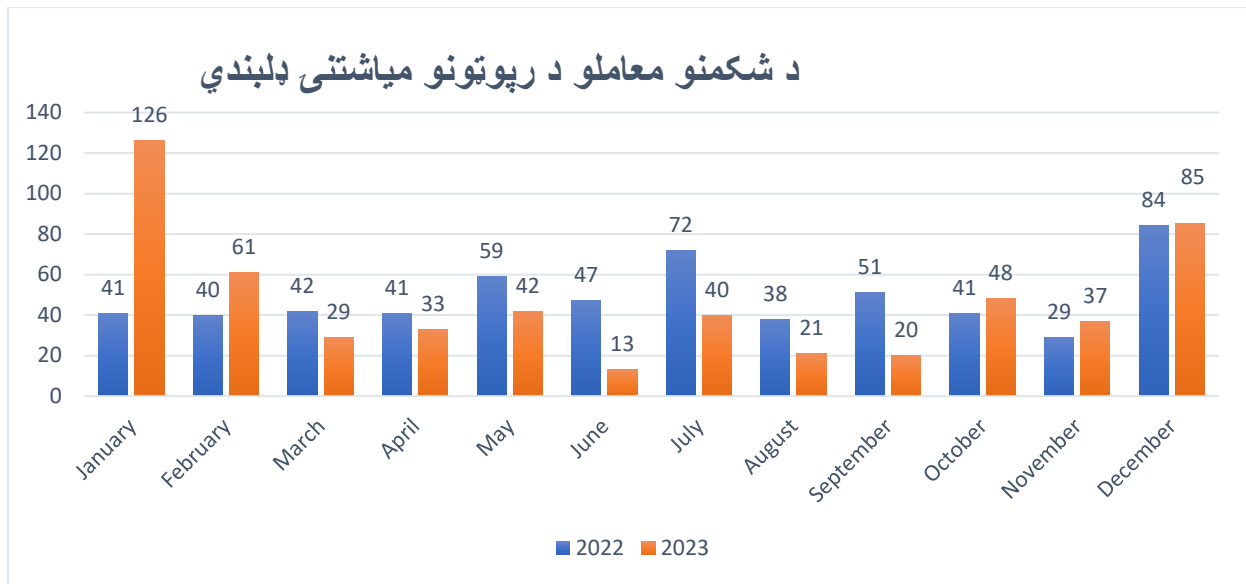

د شکمنو معاملو د رپوتونو ترلاسه کول

رپوت ورکونکي مراجعې اړې دي چې د پيسو د وينځلو او له جرمونو څخه د را پيدا شوو عوايدو د مخنيوي قانون پر بنسټ، هغه شکمنې معاملې ثبت کړي چې د پيسو وينځلو، له جرمونو څخه د تر لاسه شوو عوايدو او نورو اصلي جرمونو د شکمنتيا لپاره يې منطقي دليل شتون ولري.

د شکمنو معاملو رپوتونه بايد د شکمنتيا له رامنځته کېدو سره سم زيات نه زيات د درېيو کاري ورځو په اوږدو کې ثبت شي. همدارنګه کله چې شکمنې معاملې وپېژندل شي، رپوت ورکونکي مراجعې بايد د ياد رپوت په اړه له ځنډ پرته اضافي مالومات وسپاري، ځکه بېايي ډېر ځنډ يا هم اضافي مالومات د معاملو د تائيد يا ردېدو لامل شي. رپوت ورکونکي مراجعې، د يادو ادارو آمريڼ او کارکوونکي اړ دي څو هغه رپوت چې د پيسو وينځلو او د نورو مالي جرمونو د پلټنې په تړاو د مالي استخباراتو واحد يا هم کومې بلې واکمنې مرجعې ته استول کيږي، له پېرودونکو يا هم نورو اشخاصو څخه محرم وساتل شي.

دې مرکز په 2023 کال کې په ټوليزه توګه (555) د شکمنو معاملو رپوتونه ترلاسه کړي چې د 2022 کال په پرتله 5.4 سلنه کموالي ښکاره کوي.

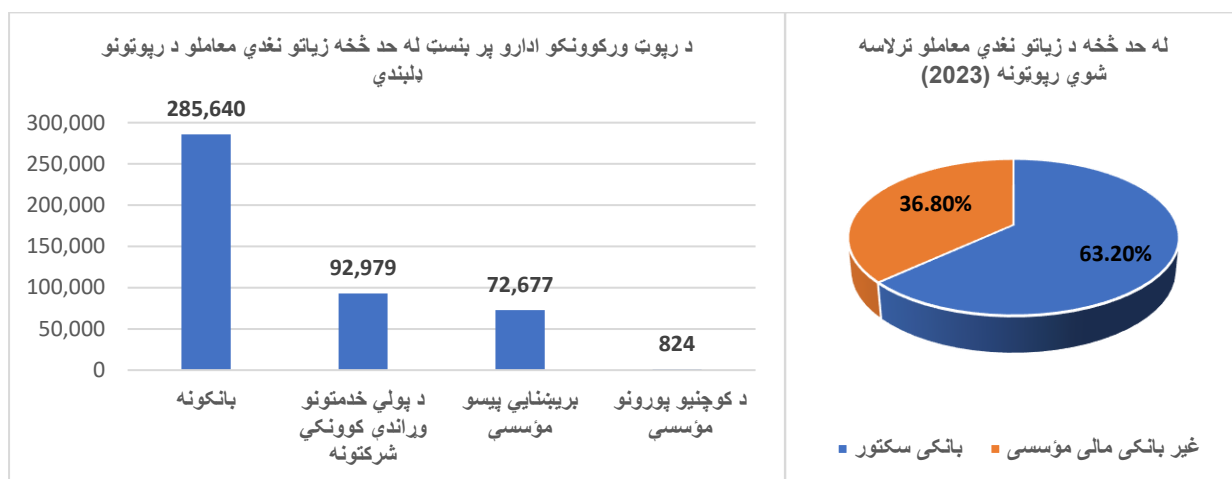

له حد څخه د زیاتو نغدي معاملو د رپوتونو ترلاسه کول

د پیسو وینځلو او له جرمونو څخه د راپیدا شوو عوایدو د مخنیوي قانون له اولسمې مادې سره سم، رپوت ورکونکي مراجعې اړې دي چې له حد څخه د زیاتو نغدي معاملو رپوتونه د مالي رپوتونو او معاملو د شنې مرکز ته واستوي. هر هغه نغدي معامله چې ارزښت یې په اړونده مقررې کې له ټاکل شوي حد څخه زیات وي، له حد څخه لویه نغدي معامله بلل کیږي.

ټول بانکونه اړ دي چې د یو میلیون (1,000,000) افغانیو یا یې معادل په نورو اسعارو د معاملې په اړه رپوت د مالي رپوتونو او معاملو د شنې مرکز ته ورکړي، چې د میاشتي له لومړۍ کاري ورځې څخه مخکې او د بعدي میاشتي له پنځمې کاري ورځې څخه وروسته نه وي په ځانګړې توګه په هغه میاشت کې چې یاده معامله ترسره شوې وي. لاندې نوملړ د بانکي او غیر بانکي مالي مؤسسو د رپوت ورکولو د حدودو ښکارندوي دی:

حدود	رپوت ورکونکې مرجع
1,000,000 افغانۍ	بانکونه
500,000 افغانۍ	د پولي خدمتونو وړاندې کوونکي شرکتونه
200,000 افغانۍ	د کوچنیو پوړونو مؤسسې
50,000 افغانۍ	برېښنايي پیسو مؤسسې

نغدي پیسې او بې نومه د معاملې وړ سندونه

د پیسو وینځلو او له جرمونو څخه د راپیدا شوو عوایدو د مخنیوي قانون اوومه ماده او د په سرحدي گمرکونو کې د پیسو، اسعارو او بې نومه معاملې وړ سندونو د لیرد د کنټرول او رپوت ورکونې مقرر د هېواد په نړیوالو هوايي ډگرونو او ځمکنیو سرحدونو کې د نغدو پیسو او د معاملې وړ بې نومه سندونو لپاره قانوني بنسټ جوړوي.

د یادې مقررې د حکمونو پر بنسټ، د گمرکونو لوی ریاست د دې مقرر د پلي کوونکې مرجع په توگه دنده په غاړه لري او همدارنګه د افغانستان بانک د مالي رپوتونو او معاملو د شننې مرکز د گمرکونو کارکوونکو لپاره د تخنیکي ښوونیزو پروگرامونو د جوړولو مسؤلیت لري. سربېره پر دې، د مالي رپوتونو او معاملو د شننې مرکز دنده لري، څو د هېواد په ځمکنیو سرحدونو او نړیوالو هوايي ډگرونو کې د اسعارو د فزیکي لېږد بهیر د شننې او د احصائیوي رپوتونو د چمتو کولو په موخه د گمرکونو لخوا مسافرینو ته د صادر شوو احصائیو او د نغدو پیسو د اظهار لیک د فورمو کاپیایي ترلاسه کړي.

د مالي رپوتونو او معاملو د شننې مرکز د 2023 زیږدیز کال په اوږدو کې د گمرکونو د اسیکوډا له ډیټابیس څخه بهر ته د نغدي پیسو د لیرد په اړه کوم رپوت ندي ترلاسه کړی ځکه چې په هېواد کې د اقتصادي وضعیت په پام کې نیولو سره، د چارواکو لخوا بهر ته نغدي پیسو د لیرد لپاره نوي حد ټاکل شوی.

غیر بانکی مالی سکتورونه

په افغانستان کې د صرافانو او پولي خدمتونو د وړاندې کوونکو شرکتونو کچه

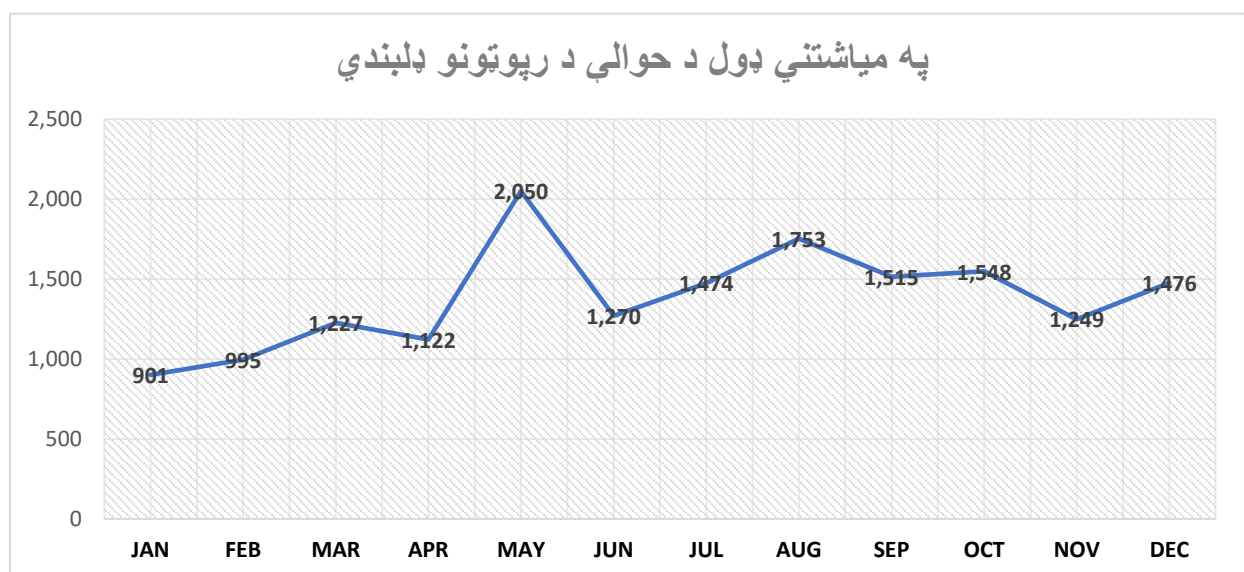
د 2023 کال په اوږدو کې د پولي خدمتونو د وړاندې کوونکو (1,078) شرکتونو د افغانستان بانک څخه جوازونه ترلاسه کړي او د یادو شرکتونو (323) څانګې هم ثبت شوي دي.

د مالي رپوټونو او معاملو د شننې مرکز د پولي خدمتونو وړاندې کوونکو شرکتونو او د دوی څانګو ته د آنلاین حوالې د رپوټ ورکونې درېځې (پورتال) لپاره نوي کاروونکي رامنځته کړي، تر څو دې مرکز ته رپوټونه واستوي. همدا ډول د یادو شرکتونو لخوا د مالي رپوټونو او معاملو د شننې مرکز ته هره میاشت له حد څخه د زیاتو نغدي معاملو رپوټونه وړاندې کېږي.

د پولي خدمتونو وړاندې کوونکي شرکتونو د حوالو برېښنایي رپوټ ورکونه

د پولي خدمتونو وړاندې کوونکي اړ دي چې د پیسو وینځلو او له جرمونو څخه د راپیدا شوو عوایدو د مخنیوي قانون د (17) مادې او د صرافانو او پولي خدمتونو د وړاندې کوونکو شرکتونو د کړنو تنظیم مقرري د (52) مادې پر بنسټ خپل له حد څخه د زیاتو نغدي معاملو رپوټونه د افغانستان د مالي رپوټونو او معاملو د شننې مرکز ته وړاندې کړي. د یادې مقرري پر بنسټ، د لویو نغدي معاملو (حوالې او تبادلي) د رپوټ ورکولو د مبلغ کچه (500,000) افغانۍ یا یې معادل په نور اسعارو دی. له نېکه مرغه، د 2023 زیږدیز کال د سپټمبر په 23 مه نېټه دې مرکز د رپوټ ورکولو یوه نوې آنلاین دريځه جوړه کړه چې دا دريځه (پورتال) په ورته وخت کې په ټولو بېلابېلو انټرفیسونو (interfaces) کې د برېښنایي تبادلي او حوالې د معاملو د راټولولو وړتیا لري او همدا ډول شرکتونه په دې برلاسي کوي، تر څو د خپلو حوالو او مبادلو له حد څخه د زیاتو نغدي معاملو رپوټونه د مالي رپوټونو او معاملو د شننې مرکز ته وسپاري.

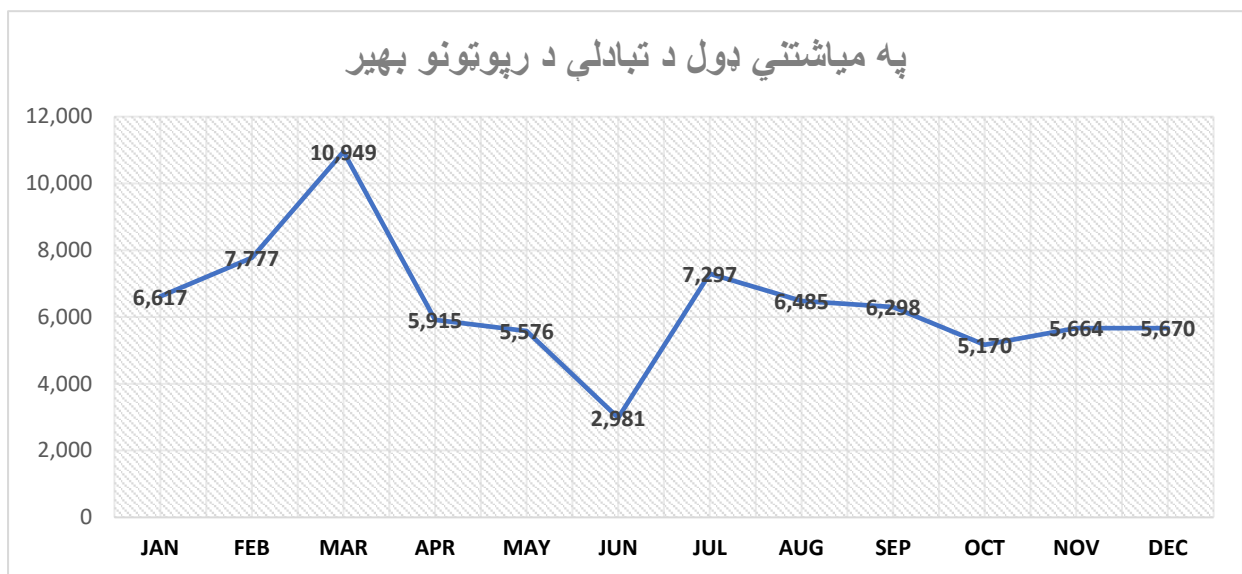
د مالي رپوټونو او معاملو د شننې مرکز په 2023 کال کې د پولي خدمتونو د وړاندې کوونکو شرکتونو لخوا ټولټال (16,580) د حوالې رپوټونه ترلاسه کړي دي.

د پیسو تبادله او رپوټ ورکونه

د افغانستان د پیسو د وینځلو او له جرمونو څخه د راپیدا شوو عوایدو د مخنیوي قانون د (17) مادې او د صرافانو او پولي خدمتونو د وړاندې کوونکو شرکتونو د کړنو د تنظیم مقررې پر بنسټ، ټول مجوز صرافي شرکتونه او د پولي خدمتونو وړاندې کوونکي اړ دي، تر څو د خپلو تبادلو له حد څخه د زیاتو نغدي معاملو رپوټونه د مالي رپوټونو او معاملو د شنې مرکز ته ورکړي. د زیاتو نغدي معاملو د رپوټونو ورکونې حد (500,000) افغانۍ یا یې معادل په نورو اسعارو ده.

د 2023 کال په اوږدو کې، په ټولیزه توګه د حوالې او تبادلې د رپوټ ورکولو د دريځې (پورتال) له لارې له حد څخه د زیاتو نغدي معاملو (76,399) رپوټونه د مالي رپوټونو او معاملو د شنې مرکز ته استول شي دي.

د پولي خدمتونو وړاندې کوونکو شرکتونو د شکمنو معاملو برېښنایي رپوټونه

د مالي رپوټونو او معاملو د شنې مرکز د 2023 زیږدیز کال د ډسمبر له لومړۍ نېټې څخه د ډسمبر تر 30 مې نېټې پورې، د هېواد په مرکزي زون کې د پولي خدمتونو د وړاندې کوونکو شرکتونو د شکمنو معاملو رپوټونه له لاسي بڼې څخه برېښنایي بڼې ته په بریالیتوب سره بدل کړل. همدارنګه د مرکزي زون د پولي خدمتونو وړاندې کوونکو شرکتونو د قانون رعایتولو ټولو کارکوونکو ته د یادې پروسې د پلي کولو په موخه ښوونیز پروګرامونه وړاندې شول. هېره دې نه وي، چې د مالي رپوټونو او معاملو د شنې مرکز له خپل کاري پلان سره سم، پلان لري څو یاده پروسه په راتلونکي کال کې په سیمه ایزو زونونو کې هم پیل کړي.

د افغانستان بانک له خوا د امریکایي ډالرو لیلام

د پیسو وینځلو او له جرمونو څخه د راپیدا شوو عوایدو د مخنیوي قانون د پنځمې مادې سره سم، د پولي خدمتونو وړاندې کوونکي شرکتونه د مالي رپوټونو او معاملو د شنې مرکز (فنټراکا) ته رپوټ ورکونکې مراجع دي.

دا مراجع اړې دي، ترڅو د افغانستان بانک لخوا د امريکايي ډالرو د ليلام اړوندې ټولې معاملې د حوالو او تبادلو دريځې (پورتال) له لارې د مالي رپوټونو او معاملو د شننې مرکز ته واستوي. د يادولو وړ ده چې د افغانستان بانک لخوا د امريکايي ډالرو د ليلام معاملو د رپوټ ورکولو لپاره کوم حد شتون نلري.

د امريکايي ډالرو د بانکونو د حساسيت او ارزښت او د افغانو په ارزښت باندې د امريکايي ډالرو د ليلام د اغېزو په پام کې نيولو سره ټولې هغه پيسې چې د افغانستان بانک د ليلام د پروسې له لارې معامله کيږي، بايد د حوالې او تبادلي د رپوټ ورکولو د دريځې (پورتال) له لارې د مالي رپوټونو او معاملو د شننې مرکز ته رپوټ ورکړل شي.

د يادونې وړ ده، دې مرکز د 2023 زيږديز کال په اوږدو کې په ټوليزه توګه د امريکايي ډالرو د ليلام (5,267) رپوټونه د حوالې او تبادلي د دريځې له لارې ترلاسه کړي دي.

له غیر بانکي مالي مؤسسو څخه له حد څخه د زیاتو نغدي معاملو ترلاسه شوي رپوټونه

لاندې جدول په 2023 زيږديز کال کې له غیر بانکي مالي مؤسسو څخه له حد څخه د زیاتو نغدي معاملو د ترلاسه شوو رپوټونو ډلبندي په ګوته کوي.

د برېښنايي پيسو د مؤسسو وروستي مالومات	د کوچنيو پوړونو ورکونکو مؤسسو وروستي مالومات	د بېمې شرکتونو وروستي مالومات
له حد څخه د زیاتو نغدي معاملو رپوټونه	له حد څخه د زیاتو نغدي معاملو رپوټونه	له حد څخه د زیاتو نغدي معاملو رپوټونه
72,677	824	0

د حوالې د رپوټ ورکولو د نوې دريځې (پورتال) جوړول

د حوالې آنلاین دريځه (پورتال) په درېيو ژبو جوړ شوی دی، ترڅو په ټول افغانستان کې د کمپيوټر، څپرک مېلونو او نورو څپرکو وسيلو له لارې د لاسرسي ډاډ ترلاسه کړي. دا پرمختګ د پولي خدمتونو وړاندې کوونکو او صرافيو سکتور او همدارنګه اړوندو امارتي ادارو ته د افغانستان د پيسو وينځلو او د نورو مالي جرمونو پر وړاندې د مبارزې له قوانينو سر سم د معاملې د بشپړ تحليل په ترسره کولو کې آسانتياوې رامنځته کوي. د دې سيستم په پلي کولو سره به په هيواد کې ياد سکتور د پيسو وينځونکو د ناوړې استفادې او د ملګرو ملتونو د بنديزونو تطبيق نور هم پياوړی شي.

د مالي رپوټونو او معاملو د شننې مرکز اوس مهال له ټول هېواد څخه د حوالې رپوټونو ترلاسه کوي، کوم چې په مالي سکتور کې د روڼتيا او حساب ورکونې د پرمختګ لامل ګرځي.

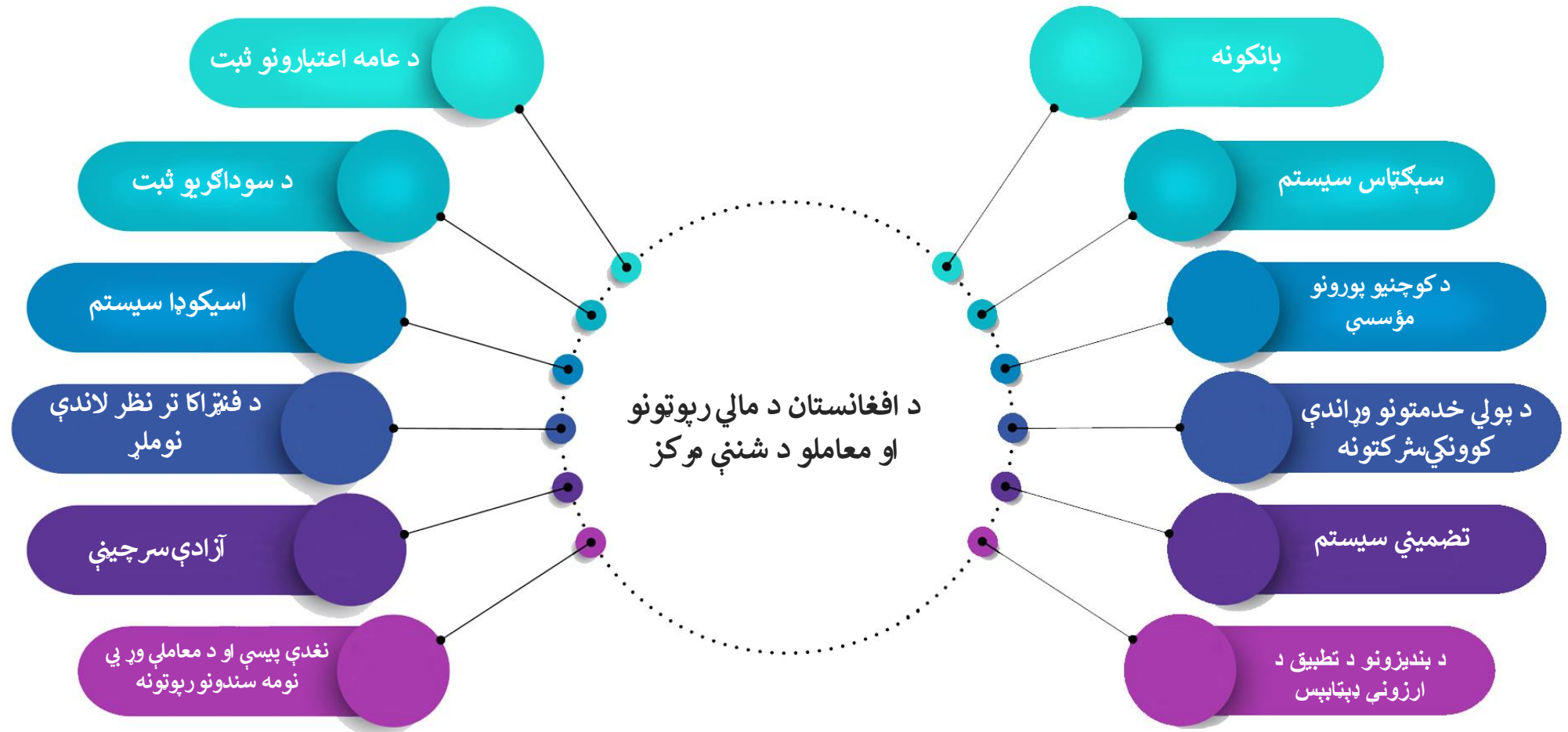
مشخص غیر مالي تشبثات او حرفي (DNFBPS)

د پیسو د وینځلو او له جرمونو څخه د راپیدا شوو عوایدو د مخنیوي له قانون سره سم او همدارنګه د افغانستان د پیسو د وینځلو او نورو مالي جرمونو د ګواښونو ملي ارزونې د رپوټ ورکونې په اډانه کې د مشخصو غیر مالي تشبثاتو او حرفو (DNFBPS) سکتور په شاملېدو ټینګار شوی دی، تر څو د پیسو وینځلو او د نورو مالي جرمونو د تمویلونکو لخوا د زیانمنېدو او ناسمې کارونې کچه کمه کړي.

د مالي رپوټونو او معاملو د شننې مرکز یو ځانګړی مسلکي ټیم د مشخصو غیر مالي تشبثاتو او حرفو برخې ته ټاکلی دی، چې د دې برخې د ټاکل شوو مشخصو غیر مالي تشبثاتو او حرفو په اړه د مطالعې او بیا کتنې تر څنګ، له کاري شریکانو سره ناستې ترسره کړي او همدارنګه د سرو زرو د زرګرانو، سوداګرو او د نورو هغو کسانو په اړه چې د قیمتي، نیمه قیمتي او نورو فلزاتو په سوداګرۍ بوخت دي، هر اړخیزې احصایې او معلومات راټول کړي دي.

سریزه پردې، د کابل او بلخ ولایتونو کې د مشخصو غیر مالي تشبثاتو او حرفو د ارزونې لپاره هر اړخیزه احصائیوي سروې ترسره شوې ده، تر څو د هغوی د پیاوړتیا او کمزورتیا ټکي پیدا او هم د هغوی کړنې وارزوي. د یادونې وړ ده، چې دا شننه د راتلونکو ستراتیژیو په جوړولو کې مرسته کوي تر څو د هغوی د کړنو اغېزناکتیا لوړه شي.

د مالوماتو راټولولو سرچينې

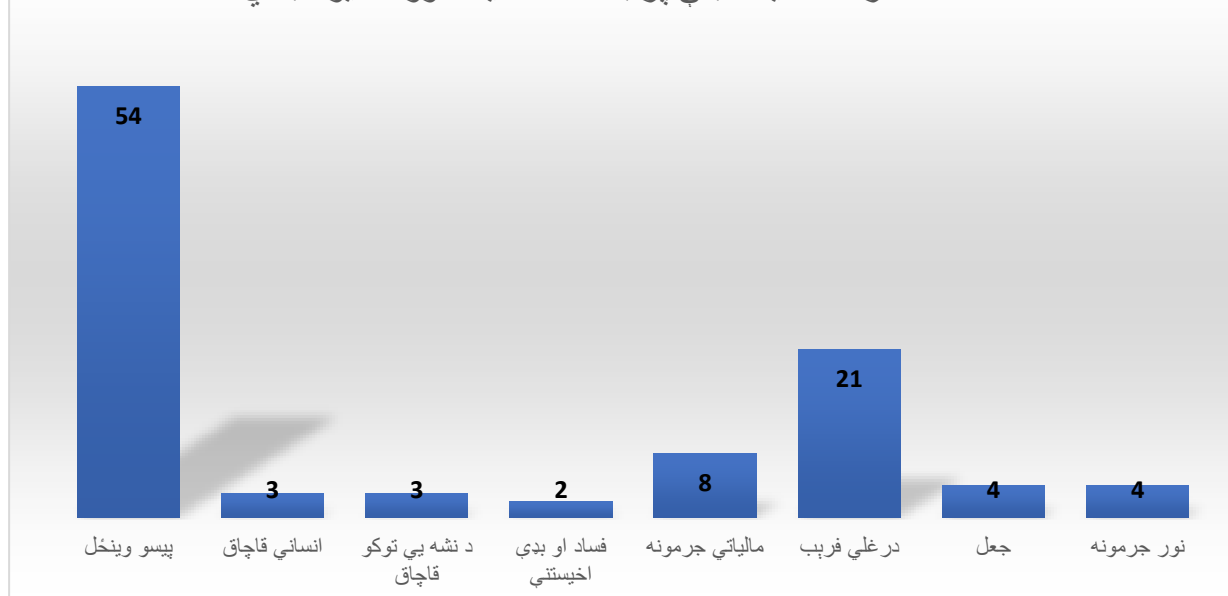

تحليل شوې او په خپل واک خپرې شوې قضیې

د 2023 کال په اوږدو کې د مالي رپوتونو او معاملو د شنې مرکز ټولټال 99 قضیې تحلیل کړي دي چې له دې ډلې یې (6) قضیې په مخه نیونکې شکل او (93) نورې یې انفعالي دي. په دې قضیو کې د پیسو د وینځلو، انسان تېښتو، نشه یي توکو قاچاق، فساد، بډې، مالیاتي جرمونه، درغلی، جعل کاري او د نورو جرمونو په تور قضیې شاملې دي.

د خطر د شکمنتیا نېټو (Red Flags) پر بنسټ د شل شوو قضیو ډلبندي					
شمېره	د خطر/شکمنتیا نېټې	د قضیو شمېر	د قضیو ډول	په قضیه کې د ښکېلو حقایقو او حکمي اشخاصو شمېر	د شکمنو معاملو د رپوتونو شمېر
1	د پیسو وینځل	54	انفعالي قضیې	353	164
2	انساني قاچاق	2	انفعالي قضیې	2	2
		1	مخه نیونکې قضیې	3	1
3	د نشه یي توکو قاچاق	3	انفعالي قضیې	15	6
4	فساد او بډې اخیستنې	1	انفعالي قضیې	6	1
		1	مخه نیونکې قضیې	9	0
5	مالیاتي جرمونه	8	انفعالي قضیې	31	11
6	تقلب او درغلی	20	انفعالي قضیې	74	31
		1	انفعالي قضیې	1	0
7	جعل کاري	1	انفعالي قضیې	4	2
		3	مخه نیونکې قضیې	5	1
8	نور جرمونه	4	انفعالي قضیې	18	7
ټولټال		99 قضیې	6 مخه قضیې نیونکې 93 انفعالي قضیې	521	226 د شکمنو معاملو رپوتونه

د خطر/شکمنتیا د نښې پر بنسټ د تحلیل شوو قضیو ډلبندي

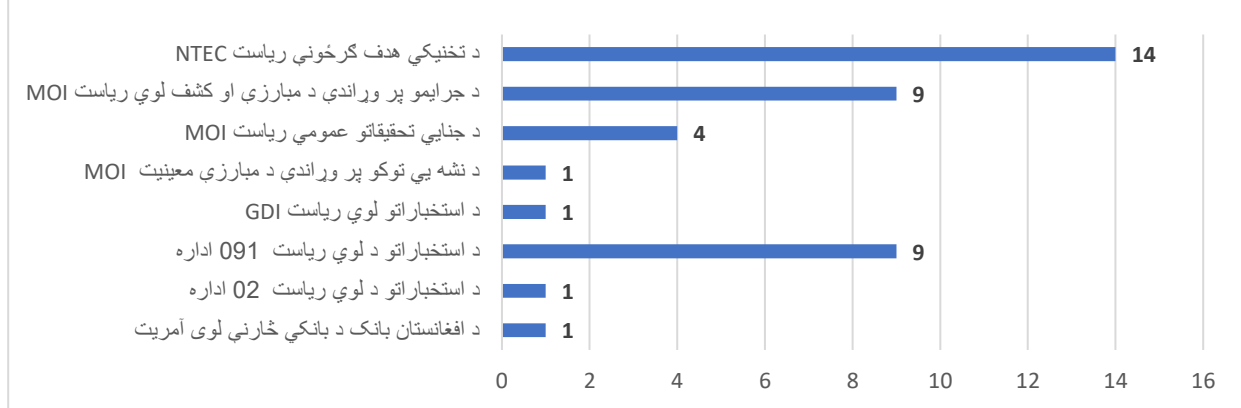

د یادونې وړ ده چې د ټولو تحلیل شویو قضیو له ډلې څخه، (40) قضیې چې د پیسو وینځلو او د نورو اصلي جرمونو د شک لپاره یې منطقي دلیلونه درلودل، د موندنو له رپوتونو، تحلیلي پایلو او حمایوي اسنادو سره یو ځای د قانون پلي کوونکو ادارو ته د مستند کولو، خپرلو او قانوني کړنو لپار خپرې کړي دي.

د 2023 کال په اوږدو کې د خپرو شوو قضیو ډلبندي

شمېره	د قضیو شمېر	د ادارې نوم
1	14	د تخنیکي هدف گرځونې (انټک) ریاست
2	9	د جرایمو پر وړاندې د مبارزې او کشف ریاست (کورنیو چارو وزارت)
3	4	د جنایې تحقیقاتو عمومي ریاست (کورنیو چارو وزارت)
4	1	د نشه یي توکو پر وړاندې د مبارزې معینیت (کورنیو چارو وزارت)
5	1	د استخباراتو لوي ریاست (GDI)
6	9	د استخباراتو د لوي ریاست 091 اداره
7	1	د استخباراتو د لوي ریاست 02 اداره
8	1	د افغانستان بانک د بانکي څارنې لوی آمریت
ټولټال خپرې شوې قضیې	40 قضیې	

د ادارو پربنسټ د خبرو شوو قضیو ډلبندي

له قانون پلي کوونکو ادارو څخه د ډاډ ترلاسه کول

د مالي رپوټونو او معاملو د شنې مرکز د 2023 کال په اوږدو کې د (25) قضیو په اړه چې د قانون پلي کوونکو ادارو ته استول شوي وې، ډاډ ترلاسه کړی. یاد ډاډ (فیډبک) ښیي چې لا هم ډېرې قضیې تر کشف، څېړنې او قضایي کار لاندې دي او یو شمېر یې ارشیف شوي دي.

لاندې نوملړ د 2023 کال په اوږدو کې له قانون پلي کوونکو ادارو څخه د ترلاسه شوي ډاډ (فیډبکونو) ټولیز شمېر ښکاره کوي.

د قانون پلي کوونکې ادارې	د غبرگونونو شمېر (فیډبکونو)	د قضیو حالت
د تخنیکي هدف گرځونې (انتک) ریاست - د کورنیو چارو وزارت	17 قضیې	(2) قضیې ارشیف شوې دي
		(5) قضیې تر کشف لاندې دي
		(7) قضیې تر څېړنې لاندې دي
		(3) قضیې عدلي او قضایي ارګانونو ته سپارل شوي
ستره محکمه	1 قضیه	د محکمې د محکومیت تر پروسې لاندې دي
د کورنیو چارو وزارت د جنایې څېړنو لوی ریاست	4 قضیې	(3) قضیې ارشیف شوي دي
		(1) قضیه تر کشف لاندې ده
د کورنیو چارو وزارت له ترهګرۍ سره د مبارزې عمومي ریاست	1 قضیه	تر څېړنې لاندې

د کورنیو چارو وزارت د جرایمو پر وړاندې د مبارزې او کشف لوي ریاست	1 قضیه	ارشیف شوې
د افغانستان بانک د غیر بانکي څارنې لوی آمریت	1 قضیه	لغوه شوی جواز
د ترلاسه شوو غبرگونونو (فیدبکونو) ټولټال	25 قضیې	

ملي همکارۍ

په 2023 زیږدیز کال کې د مالي رپوټونو او معاملو د شننې مرکز د قانون له پلي کونکو ادارو څخه د مالي استخباراتو د مالوماتو اړوند (22) غوښتنې ترلاسه کړي چې (35) اشخاص په کې شامل وو او ټولو غوښتنو ته یې ځوابونه وړاندې کړي دي.

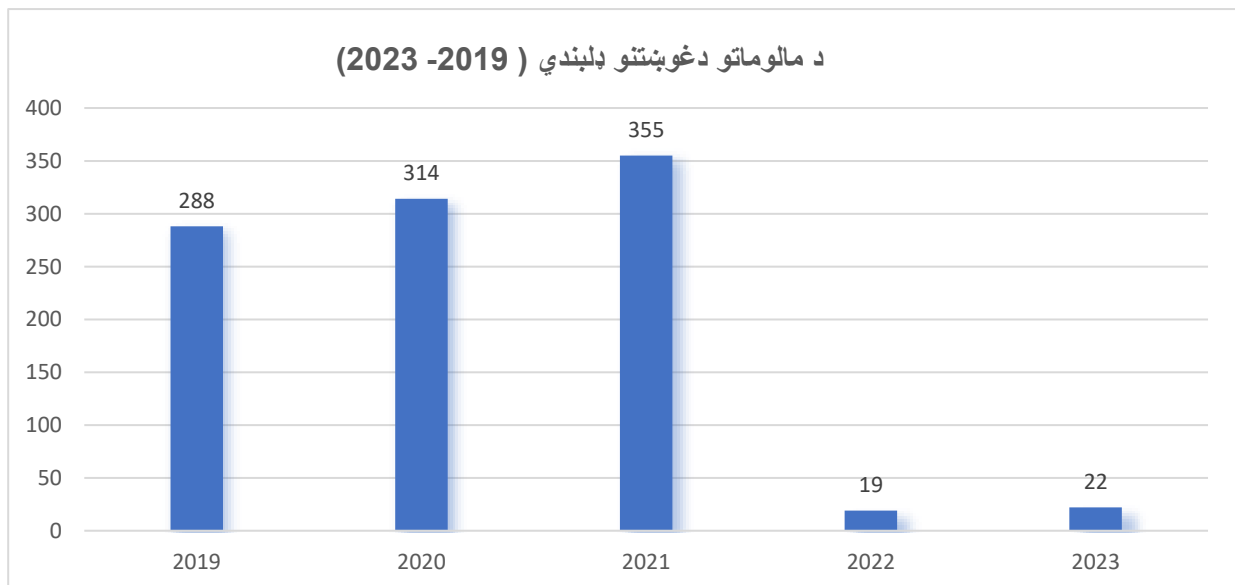
مالي رپوټونو او معاملو د شننې مرکز د پیسو وینځلو او له جرمونو څخه د راپیدا شوو عوایدو د مخنیوي قانون د 28 مې مادې او لاسلیک شوو هوکړه لیکونو پر بنسټ له اړوندو ادارو سره مالومات تبادله کوي.

لاندې جدول په 2023 زیږدیز کال کې د فنټراکا لخوا د مالي استخباراتو اړوند د مالوماتو ټولیزه ترلاسه شوې غوښتنې ښکاره کوي.

شمېره	ادارې	ټولیزه ترلاسه شوې غوښتنې
1	د استخباراتو لوي ریاست (GDI)	5
2	د کورنیو چارو وزارت	17
	د مالوماتو ټولیزه اجراء شوې غوښتنې	22
	د ښکېلو اشخاصو شمېر	35

د غوښتنې پر بنسټ د مالوماتو خپرول

کال					اصلي جرمونه
2023	2022	2021	2020	2019	
4	6	8	7	10	د پیسو وینځل
3	1	81	78	53	د ترهگری تمویل
1	-	40	37	35	د شتمنیو ثبتول او تائیدول
-	2	130	85	24	فساد او بډې
-	-	31	48	61	د نشه یي توکو قاچاق
1	-	-	2	5	مالیاتي جرمونه
9	4	-	2	2	درغلی
1	1	1	1	6	تښتول او یرغمل کول
-	-	-	-	1	اخاڅي
1	1	4	5	7	جعل
-	1	2	-	2	غلاوې
-	-	-	1	4	برېښنايي درغلی
-	-	-	2		وژنه او د بدن سخت ټپونه
-	-	-	5		د انسان قاچاق
1	-	-	2		قاچاق
1	3	58	39	78	نور
22	19	355	314	288	ټولټال

نړيوالې همکارۍ

د پیسو د وینځلو او له جرمونو څخه د راپیدا شوو عوایدو د مخنیوي قانون نړیوالو همکاريو ته قانوني اډانه جوړوي، تر څو د پیسو وینځلو او د نورو مالي جرمونو په برخه کې اړینه مبارزه ترسره کړي. د دغه قانون له مخې، د مالي رپوټونو او معاملو د شننې مرکز کولای شي له مماثلو ادارو سره د متقابلو اصولو یا دوه اړخیزې هوکړې پر بنسټ، په خپله خوښه یا د غوښتنې پر بنسټ مالومات تبادله کړي.

په 2023 کال کې د مالي رپوټونو او معاملو د شننې مرکز د نورو هیوادونو ادارو سره د مالوماتو په برخه کې کومه غوښتنه نده تبادله کړې.

همدارنگه د مالي رپوټونو او معاملو د شننې مرکز ژمن دی، تر څو په نړیواله کچه د پیسو وینځلو او د نورو مالي جرمونو سره د مبارزې په برخه کې د نړیوالو او داخلي اصولو په رڼا کې لازمه همکاري وکړي. دا مرکز هڅه کوي چې په راتلونکي 2024 کال کې د پیسو وینځلو او نورو مالي جرمونو سره د مبارزې په برخه کې د نړیوالو سازمانونو او د اړوندو ادارو سره د دوه اړخیزو همکاريو هڅې رامنځته او ګړندی کړي.

پلي کېدونکي اقدامات

د پیسو وینځلو او له جرمونو څخه د راپیدا شوو عوایدو د مخنیوي قانون د 24 مې مادې او د صرافانو او پولي خدمتونو د وړاندې کوونکو شرکتونو د نظارت د مقرري پر بنسټ، د مالي رپوټونو او معاملو د شننې مرکز کولای شي د قانون د نه رعیتولو په صورت کې د پولي خدمتونو وړاندې کوونکي شرکتونو پر وړاندې تنفیذي اقدامات ترسره کړي. یاد تنفیذي اقدامات؛ په لیکلې بڼه د اخطاریو صادرو، خبرتیاوې او یا هم د جوازونو ځنډول یا لغوه کول رانغاړي.

لاندې نوملړ د د مالي رپوټونو او معاملو د شننې مرکز لخوا په 2023 کال کې د پولي خدمتونو د وړاندې کوونکو شرکتونو پر وړاندې ترسره شوي تنفیذي اقدامات ښکاره کوي.

صادر شوې خبرتیاوې	ځنډول شوي جوازونه	لغوه شوي جوازونه
2	3	1

له څارنیزو ادارو سره د قانون رعیتولو اړوند د تحلیل شوو رپوټونو تبادله

د مالي رپوټونو او معاملو د شننې مرکز او د افغانستان بانک د بانکي څارنې لوی آمریت ترمنځ د دوامدارې همکارۍ او همغږۍ پر بنسټ، دا مرکز په منظم ډول د سوداګریزو بانکونو له حد څخه د زیاتو نغدي معاملو او شکمنو معاملو د رپوټ ورکولو څرنګوالي په برخه کې د هغوي د کړنو په تړاو شنل شوي رپوټونه د بانکي څارنې له لوی آمریت سره شریکوي. په دې شنل شوو رپوټونو کې له حد څخه د زیاتو نغدي معاملو او شکمنو معاملو د رپوټونو اړوند د تخنیکي ستونزو، د پېریدونکو د پیژندګلوي د فورمو نوي کولو، له حد د زیاتو نغدي معاملو او شکمنو معاملو د رپوټونو اړوند د اړینو سندونو راټولولو، د خطر ارزونې د پلي کولو او د نورو اړوندو ملي او نړیوالو بندیزونو د لېستونو د تطبیق په اړه مالومات شامل دي.

د یادولو وړ ده، چې په 2023 زیږدیز کال کې د مالي رپوتونو او معاملو د شننې مرکز د افغانستان بانک د بانکي څارنې له لوی آمریت سره ټولټال (11) تحلیلي رپوتونه شریک کړي دي.

کنگل شوي حسابونه

د 2023 زیږدیز کال له جنورۍ څخه تر ډسمبر میاشتې پورې د مالي رپوتونو او معاملو د شننې مرکز (10) شرکتي او انفرادي بانکي حسابونه کنگل کړي چې په یادو حسابونو کې د کنگل شویو پیسو کچه (20,223,526) افغانۍ، (809) ډالره او (2,552) یورو ته رسیږي. د یادونې وړ ده چې یادې پیسې د درغلیو، جعل، فساد او د پیسو وینځلو په تور کنگل شوې دي.

د مالي رپوتونو او معاملو د شننې مرکز د پورته ذکر شوو حسابونو کنگل کول په مخه نیونکي توګه یا د قانون پلي کیدونکو ادارو د غوښتنې سره سم ترسره کړي. همدارنګه د پیسو د وینځلو او له جرمونو څخه د راپیدا شوو عوایدو د مخنیوي قانون 37 ماده د مالي رپوتونو او معاملو د شننې مرکز لخوا د بانکي حسابونو د کنګلولو لپاره قانوني اډانه جوړوي.

لاندې تفصیل په 2023 کال کې د کنگل شوو حسابونو شمېر ښکاره کوي.

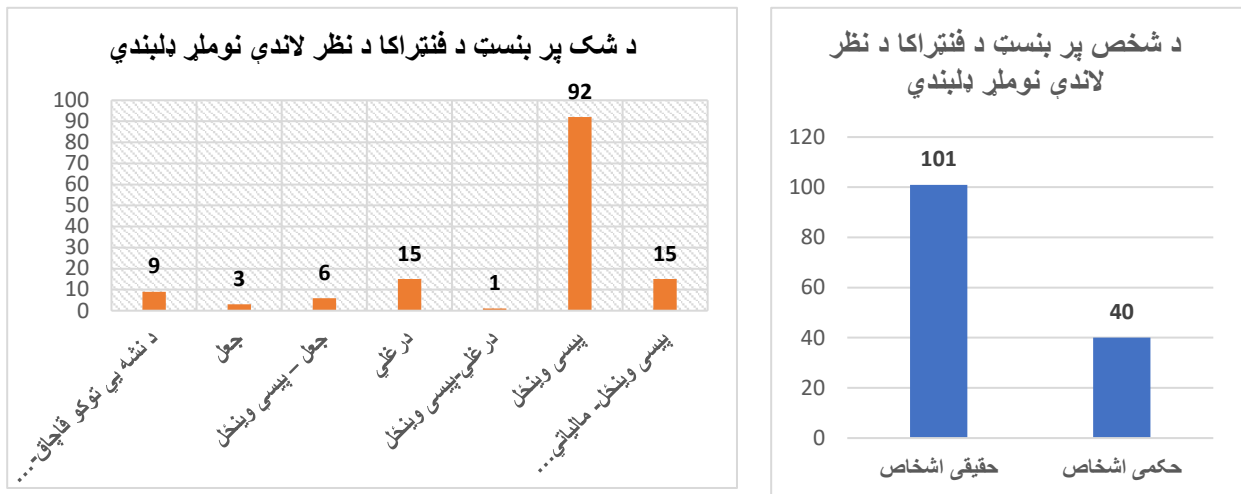
کال	کنگل شوي حسابونه	کنگل شوي مبلغونه		
		افغانۍ	ډالر	یورو
2023	10	20,223,526	809	2,552

د مالي رپوتونو او معاملو د شننې مرکز تر نظر لاندې نوملړ (FINTRACA-WHATCH LIST)

د مالي رپوتونو او معاملو د شننې مرکز تر نظر لاندې نوملړ یو داسې څارنیز ابزار دی چې له رپوت ورکونکو ادارو سره د پېرېدونکو د پېژندګلوۍ د تشخیصېدو او تثبیتېدو شدید تدبیرونو (EDD) په پلي کولو کې مرسته کوي. دا نوملړ د پیسو وینځلو او نورو اصلي جرمونو لپاره د بې نظمۍ، احتمالي خطرونو او د لوړ خطر لرونکو اشخاصو په پېژندلو کې مرسته کوي.

د پیسو د وینځلو او له جرمونو څخه د راپیدا شوو عوایدو د مخنیوي قانون د 32 مې او 24 مې مادې او د پیسو وینځلو او نورو مالي جرمونو پر وړاندې د مبارزې د مسئولیتونو او مخه نیونکو اقداماتو د مقرري پر بنسټ، د مالي رپوتونو او معاملو د شننې مرکز (فینټراکا) د خپل قانوني واکونو په درلودلو سره دا ډېټابېس جوړ کړی دی. دا مرکز په منظمه توګه رپوت ورکونکو ادارو ته د لوړ خطر لرونکو اشخاصو نوملړ تجدید او خپروي.

لاندې گرافونه په یاد لیست کې د شاملو اشخاصو احصائیوي لنډیز ښکاره کوي چې رپوټ ورکونکو ادارو ته د (22) خبرتیاوو له لارې استول شوي دي.

لاندې جدول په 2023 کال کې د رپوټ ورکونکو ادارو لخوا د فنټراکا د نظر لاندې نوملړ د پلي کولو احصایې ښکاره کوي

شمېره	ترسره شوې کړنې	جزئیات
1	تړل شوي بانکي حسابونه	33 بانکي حسابونه تړل شوي
2	لوړ خطر لرونکي اشخاص	96 اشخاص د لوړ خطر په لېست کې شامل شوي دي
3	د شکمنو معاملو رپوټونه	د شکمنو معاملو 7 رپوټونه ثبت شوي دي
4	په بانکي حساب کې د اماناتو ایښودلو ممنوعیت (No Credit)	دوه حسابونه د اماناتو د ایښودلو څخه ممنوع شوي (No Credit)

د پیسو د وینځلو او نورو مالي جرمونو د خطرونو ملي ارزونه

د خطرونو ملي ارزونه د پیسو د وینځلو د خطرونو په پېژندنه او د پیسو وینځلو او د نورو مالي جرمونو پر وړاندې د مبارزې د رژیم په وده کې مهم رول لوبوي. فنټراکا؛ د پیسو د وینځلو او د نورو مالي جرمونو د خطرونو ملي ارزونې د همغږي کوونکي په توګه له اړوندو ادارو سره د خطر د ملي ارزونې د عمل پلان په ارزولو او پلي کولو کې مرسته کړې ده. دې مرکز له یادو ادارو سره کاري پلان شریک کړې او د پلي کولو د چارو څارنه یې کړې ده. دا مرکز ژمن دی چې له اړوندو ادارو سره په ګډه د کاري پلان د بشپړ او داغېزناکه پلي کېدلو لپاره کار وکړي.

د همغږي عالي کمېسیون

د مالي رپوټونو او معاملو د شننې مرکز د 2023 زیږدیز کال د سپټمبر میاشتې په 21 مه نېټه د همغږي د عالي کمېسیون اوومه غونډه ترسره کړه. د همغږي عالي کمېسیون د پیسو وینځلو او له جرمونو څخه د راپیدا شوو عوایدو د مخنیوي قانون د حکمونو پر بنسټ جوړ شوی او موخه یې د پیسو د وینځلو او نورو مالي جرمونو پر وړاندې د مبارزې لپاره د ګډو هڅو د

پیاوړتیا او په هېواد کې د پیسو وینځلو او نورو مالي جرمونو پر وړاندې د مبارزې د رژیم د اغیزناکتیا د زیاتیدو او پلي کېدو په موخه د دولتي ادارو او 8 غړو وزارتونو او عمومي ریاستونو ترمنځ د همغږۍ د یو اغېزناک میکانیزم رامنځته کول دي. یاده غونډه د افغانستان بانک د لومړۍ مرستیال او سرپرست په مشرۍ د عالي شورا په تالار کې جوړه شوې وه چې د وزارتونو د مرستیالانو په ګډون په کې د اړوندو غړو ادارو لوړ پوړو چارواکو ګډون درلوده.

د دې غونډو د جوړېدو اصلي موخه، د قانون پلي کوونکو ادارو او اړوندو اماراتي ادارو ترمنځ د ګډو هڅو په پایله کې د همغږۍ رامنځته کول، د پیسو وینځلو او نورو اصلي جرمونو پر وړاندې د مبارزې بهیر پیاوړي کول او همدارنګه په هېواد کې د پیسو وینځلو او نورو مالي جرمونو پر وړاندې د مبارزې د رژیم د پلي کولو څارنه ده.

د قانون رعایتولو د همغږۍ کمېټه

یاده کمېټه د مالي رپوټونو او معاملو د شننې مرکز لخوا د 2016 زیږدیز کال د سپټمبر په میاشت کې تاسیس شوې ده، چې موخه یې د پیسو وینځلو او نورو مالي جرمونو پر وړاندې د مبارزې لپاره د قانون رعایتولو د مهمو موضوعاتو په برخه کې د همکارۍ او همغږۍ زیاتول، د ملګرو ملتونو د امنیت شورا بنديزونو تطبیق، په بانکي سکتور کې د قانون رعایتولو د نیمګړتیاوو شنل او همدارنګه د آسیا پاسفیک ډلې / د مالي اقداماتو کاري ډلې له اړوندو مسایلو څخه د بانکونو خبرول وو.

د قانون رعایتولو د همغږۍ کمېټه د مالي رپوټونو او معاملو د شننې مرکز لوی آمر، د دې مرکز مرستیال، د قانون د رعایتولو د برخې مدیر، د خطرونو او قانون رعایتولو د لوی آمریت مرستیال، د افغانستان بانک د بانکونو د څارنې لوی آمریت د پیسو وینځلو او ترهګرۍ پر وړاندې د مبارزې مرستیال یا د برخې مدیر، د بانکونو د ټولنې اجرایوي رییس او د سوداګریزو بانکونو د قانون رعایتولو آمرینو څخه جوړه ده.

دې کمېټې له جوړېدو راهیسې ټولټال نهه غونډې ترسره کړي دي چې نهمه غونډه یې د 2023 زیږدیز کال د جون په 18 نېټه د افغانستان بانک په مرکزي دفتر کې جوړه شوې وه. دا غونډه چې د مالي رپوټونو او معاملو د شننې مرکز د لوی آمر په مشرۍ جوړه شوې وه، په کې د پیسو وینځلو او نورو مالي جرمونو پر وړاندې د مبارزې اړوند موضوعات، د ملګرو ملتونو د امنیت شورا د پرېکړه لیکونو پلي کول، ګډې هڅې او د پیسو وینځلو او نورو مالي جرمونو د پر وړاندې د مبارزې په برخه کې وروستي بدلونونه تر بحث لاندې ونيول شول.

د ظرفیت لوړوونې پروګرامونه

د مالي رپوټونو او معاملو د شننې مرکز د هېواد په مقرراتي اډانه کې د ورسپارل شوو مسئولیتونو د ترسره کولو لپاره د سوداګریزو بانکونو د قانون رعایتولو او عملیاتي څانګو کارکوونکو، د پولي خدمتونو وړاندې کوونکو شرکتونو او د کورنیو چارو وزارت کارکوونکو ته د پیسو وینځلو او نورو مالي جرمونو په اړه ښوونیز پروګرامونه وړاندې کړي دي.

لاندې جدول په 2023 کال کې د مالي رپوتونو او معاملو د شننې مرکز لخوا د ترسره شوو بنوونیزو پروگرامونو شمېر ښکاره کوي:

نېټه	ځای	د ګډون کوونکو شمېر	بنوونیز پروګرامونه	شماره
د 2023 زیږدیز کال د اکتوبر 16 مه او 25 مه، د نومبر 6 مه او ډسمبر 10 مه	د افغانستان بانک بنوونیز مرکز، کابل	35	- د پیسو وینځلو او نورو مالي جرمونو پر وړاندې د مبارزې قوانین او مقررات؛ - د فنټراکا دندې او مسؤلیتونه؛ - د شکمنو او له حد څخه د زیاتو نغدي معاملو د رپوتونو ثبتول؛ - فنټراکا تر نظر لاندې نوملړ اهمیت؛ - د نړیوالو بندیزونو د لیستونو پلي کول؛ او - د پیسو وینځلو او نورو مالي جرمونو د خطر د نښو (Red flags) او شاخصونو پېژندل.	1
د 2023 زیږدیز کال د اکتوبر 10 مه او 11 مه	کورنیو چارو وزارت، کابل	6	- د مالي استخباراتو د ادارې معرفي کول؛ او - د پیسو وینځلو او د معلوماتو د تبادلې اهمیت.	2
د 2023 زیږدیز کال د ډسمبر له 1 څخه تر 30 مې پورې	د افغانستان بانک بنوونیز مرکز، کابل	1303	- د حوالې د رپوت ورکولو د نوي دريځې (پورتال) معرفي کول؛ او - د شکمنو معاملو بربېښنایي رپوت ورکول.	3

TELEPHONE: +93 202106154
EMAIL: info@FinTRACA.gov.af
WEB: www.FinTRACA.gov.af